

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

20 באפריל, 2009

לכבוד
עו"ד יעקב קווינט
היועץ המשפטי
מינהל מקרקעי ישראל
ירושלים

באמצעות פקס: 02-6208329

שלום רב,

הנדון: **התמודדות קבוצת רכישה לציבור הדתי לאומי במכרז בית פלט (שוק האתרוג) ביפו**
סימוכין: מכתבינו בנושא התמודדות קבוצת רכישה במכרזי המינהל מיום 31.12.08
ומיום 16.3.09

1. בהמשך למכתביי שבסימוכין, הריני לפנות אליך בבקשה להורות למינהל להימנע מהעברת זכויות במקרקעין לקבוצת רכישה, המיועדת לציבור הדתי לאומי בלבד, במסגרת מכרז בית פלט ביפו (מכרז תא/54/2009).

2. פנייתי זו נעשית בשם האגודה לזכויות האזרח בישראל ובשמה של עמותת "אופק חדש", מכון ערבי-יהודי, שמטרתו לקדם את רעיון החברה המשותפת בישראל, המבוססת על כבוד הדדי ושוויון מלא בין אזרחיה הפלסטינים ואזרחיה היהודים של מדינת ישראל.

3. נודע לנו, כי קבוצת רכישה שמאורגנת על ידי חברת "באמונה", המיועדת לציבור הדתי לאומי בלבד, ניגשה למכרז לרכישת מקרקעין ולהקמת מתחם מגורים, שבו 60 יחידות דיור, בלב שכונת עגימי ביפו. לפי פרסומי הקבוצה, בכוונת הקבוצה ליצור בעתיד במקום "שכונה גדולה" עבור הציבור הדתי לאומי. פרויקט זה יהיה צמוד לשיבה תורנית, שהוקמה במקום לאחרונה. קבוצת הרכישה הינה קבוצה סגורה, שאינה מקבלת יהודים, שאינם נמנים על הציבור הדתי-לאומי, או ערבים.

מצ"ב פרסום מאתר האינטרנט של חברת "באמונה", יוזמת קבוצת הרכישה, **נספח א'**.

4. קבוצת הרכישה לא רק מסננת את הרשאים להימנות על שורותיה, אלא שלמארגניה גם מטרות, שעל פניהן לוקות בגזענות. מראיון מיום 28.11.08, שהעניק ל"הארץ" מר ישראל זעירא, בעלי חברת הבנייה "באמונה", שמארגנת את הקבוצה, עולה כי מטרת ההתיישבות היא כביכול לתמוך בציבור היהודי ביפו. לא ברור כיצד מטרה זו עולה בקנה אחד עם התיישבות דווקא בלב שכונת עגימי, שמאוכלסת רובה ככולה בערבים, והיא בין השכונות האחרונות שעדיין ערביות ביפו. זעירא גם לא מסתיר את כוונותיו להיאבק במה שהוא מכנה "מגמה פוסט מודרנית של ערבוב תלמידים יהודים וערבים". לדעתו בתי הספר בשכונה צריכים להיות נפרדים.

הראיון באתר הארץ, <http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1039287.html>

5. כידוע, מחויב המינהל לכבד את הזכות החוקתית לשוויון, ולנהוג בשוויון בהקצאת מקרקעין ציבוריים. מחובה זו אין יכול המינהל להשתחרר באמצעות הקצאת המקרקעין לגורם שלישי, שאינו מקצה את המקרקעין באופן שוויוני. אין לעניין זה נפקא מינא אם הגורם שלישי הינו קבלן פרטי, המשווק את הדירות לאחר זכייתו במקרקעין, או קבלן, המארגן קבוצת רכישה לצורך התמודדות במכרז. אין זה פסול שקבוצת רכישה תתחרה במכרז, ובלבד שהיא פתוחה לכלל הציבור.

בג"ץ 6698/95 קעדאן נ' מינהל מקרעי ישראל, פ"ד נד(1) 258, 281 (2000).

6. פגיעה בזכות לשוויון אפשרית רק בנסיבות מיוחדות, בהן קיים אינטרס חברתי מיוחד ובאופן מידתי. במקרה דנן אין כל עניין ציבורי מיוחד בהקצאת המקרקעין הציבוריים לקבוצה של הציבור הדתי לאומי. כמובן שבני הציבור הדתי, זכאים, כפרטים, להתגורר בכל מקום, אך אין להם זכות לדרוש, כי מתחם מגורים במקרקעין הציבוריים יוקצה אך ורק לשימוש הבלעדי.

7. מבלי לנקוט עמדה בדבר, הרי שאם כבר ישנו אינטרס ציבורי לחרוג מחובת השוויון, הרי שהחריגה צריכה להיות כצעד של העדפה מתקנת לטובת האוכלוסייה הערבית בשכונה, הסובלת ממצוקת דיור קשה והיסטוריה של הפליה. המינהל אף מחויב להעמיד לאוכלוסייה הערבית בשכונה פתרונות דיור, בהתאם להתחייבות משנת 1995, שטרם מולאה. התחייבות זו מעוגנת בפסק דין. ר' ה"פ (ת"א) 592/97 רשימת כולנו למען יפו נ' מינהל מקרעי ישראל (מיום 30.11.97).

8. לאור כל האמור, אבקשך :

א. להוציא הנחיות ברורות בדבר התמודדות של קבוצות רכישה סלקטיוויות במכרזי המינהל, כפי שביקשנו במכתבינו הקודמים, שטרם נענו.

ב. להנחות את ועדת המכרז, כי יש לפסול את התמודדותה של קבוצת הרכישה לציבור הדתי לאומי.

בכבוד רב,

גיל גן-מור, עו"ד

העתקים :

מר מני מזוז, היועץ המשפטי לממשלה, בפקס : 02-6467001
 ח"כ אריאל אטיאס, שר הבינוי והשיכון, ויו"ר מועצת מקרקעי ישראל, בפקס : 02-5824111
 מר ירון ביבי, מנהל מינהל מקרקעי ישראל, בפקס : 02-6208427
 מר ישראל זעירא, חברת "באמונה", בפקס : 02-6482044